

BORÅS KOMMUN
boras.stad@boras.se

2023-10-20

1 (21)

Dnr- SI 2023:5649

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Dalsjöskolan 4-6 i Borås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Dalsjöskolan 4-6* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Dalsjöskolan 4-6* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till och följa upp att lärarna samverkar kring utveckling av undervisningen och att ett kollegialt lärande äger rum.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla varierade arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och följa upp skolenhetens arbete med att skapa en trygg skolmiljö för samtliga elever.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna diskuterar hur de allsidigt och kontinuerligt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **22 april 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 40315 Göteborg. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5649) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Dalsjöskolan 4-6 leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbete, men arbetet med att analysera resultaten behöver utvecklas. Rektorn leder inget strukturerat jämställdhetsarbete trots resultat som visar på skillnader i både måluppfyllelse och upplevelse av studiero utifrån kön. Rektorn har skapat förutsättningar för lärarna att samverka kring undervisningen men följer inte upp att detta sker. Rektorn fördelar och följer upp insatta resurser vilka kan omfördelas under läsåret utifrån elevernas behov. Nya lärare ges en bristfällig introduktion där de själva behöver ta reda på arbetssätt och rutiner.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen samt vissa förutsättningar för undervisningens genomförande så som personella resurser. Av inskickat material och intervjuer framgår att rektorn tar del av de sammanställningar av resultat som lärarna gör individuellt och årskursvis. Lärarna och rektorn beskriver att elevernas kunskapsresultat följs upp på en klasskonferens en gång per termin samt i slutet av varje läsår. Lärarna uppger att fokus ligger på de elever som riskerar att inte nå målen på klasskonferenserna. Även elevernas upplevelse av trygghet på skolenheten följs upp och beskrivs vidare i området *Trygghet och studiero*. Rektorn säger att hen genom

medarbetarsamtal och i uppdragsdialoger följer upp undervisningens genomförande och hur värdegrundsperspektiven genomsyrar undervisningen. Vidare säger rektorn att hen tar del av lärarnas planeringar genom att medverka på ämnesträffar och ta del av lärarnas planeringar på skolenhetens digitala plattform. På så sätt säkerställer hen att lektionsplaneringarna utgår ifrån styrdokumentet. Därtill gör rektorn lektionsobservationer.

Av Skolinspektionens granskning framkommer vidare att rektorn analyserar elevernas kunskapsresultat utifrån parametrar så som resultat i olika ämnen och resultat på nationella prov men lärarnas delaktighet i analysarbetet saknas. Utifrån analysen initierar rektorn förbättringsinsatser och formulerar utvecklingsområden. Lärarna och rektorn beskriver i intervjuer att lärarna endast gör sammanställningar av sina elevers resultat och bidrar inte med sina perspektiv i analysen av resultaten utan den gör rektorn på egen hand. Detta är något som rektorn avser att förändra så att även lärare och elevhälsa blir delaktiga i analysarbetet. Av nationell statistik, inskickat material och i intervjuer framgår att det finns skillnader i skolresultaten så som skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Rektorn har dock inte gjort någon analys vad det kan bero på. På skolenheten har flera prioriterade skolutvecklingsområden tagits fram vilka bygger på elevernas kunskapsresultat och genomförd klimatenkät som efterfrågar elevernas upplevelser av trygghet, trivsel och studiero. Det framgår av intervju att lärarna inte vet hur det är tänkt att dessa utvecklingsområden ska planeras, genomföras, följas upp och utvärderas. Rektorn utgår dels från analysen av elevernas resultat och dels från lärarnas beskrivning av behov när hen fördelar resurser. Till exempel hade en årskurs stora behov under föregående läsår vilket innebar att rektorn fattade beslut om en ökad lärartäthet. Åtgärden visade sig ge önskad effekt och även detta läsår har den aktuella årskursen fyra lärare på tre klasser. På klasskonferenser som sker en gång per termin och utifrån möten med elevhälsoteamet får rektorn en bild av behoven och kan omfördela resurser om så behövs.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer därmed inte heller att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Av intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn inte följer upp om eller på vilket sätt lärarna arbetar med jämställdhetsfrågor i undervisningen. Lärarna beskriver att de ibland i undervisningen behandlar genusfrågor utifrån traditionella värderingar och förhållningssätt. Exempelvis talas om olika familjekonstellationer eller jämställdhetsfrågor som framträder i läromedel och skönlitterära texter. Rektorn leder dock inte ett jämställdhetsarbete trots att pojkarna har sämre kunskapsresultat än flickorna och

flickorna har lägre resultat än pojkarna i kartläggningar som handlar om elevernas upplevelse av trygghet och studiero. Elevhälsan är inte heller delaktig i något sådant arbete. Rektorn säger i intervju att man på skolenheten kommer att arbeta med jämställdhet.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn skapar vissa förutsättningar för lärarna att samverka men följer inte upp att det sker ett kollegialt lärande och en utveckling av undervisningen. I intervju uppger lärarna att de har veckovisa arbetslagsmöten, ämneslagsmöten varannan vecka samt återkommande planeringstid inom årskursen. Rektorn träffar arbetslagsledare inför varje arbetslagsmöte för att stämma av innehållet och eventuella aktuella frågor. Rektorn har gett uppdrag till förstelärarna att hålla i ämneslagsmöten och där har rektorn tilldelat uppdrag såsom att under föregående termin arbeta med implementeringen av Lgr 22. Vid dessa möten deltar rektorn ibland. I intervju uppger lärarna att de i gemensamma mötesformer till stora delar ägnar tiden åt att lösa praktiska frågor som uppstår i verksamheten. Enligt lärarna har tiden för ett kollegialt lärande och pedagogisk utveckling fått stå tillbaka. Lärarna kan få stöd av elevhälso teamet i olika frågor men det sker inte strukturerat och regelbundet utan på förekommen anledning av uppkomna behov.

Av granskningen framkommer att skolans arbets- och förhållningssätt så som frånvarorutiner och hur elevernas kunskapsutveckling ska dokumenteras till stor del är tydliga och tillämpas av lärarna och övrig personal. Rektorn säger att i samband med varje läsårsstart uppdateras personalen om rutiner och nya lärare får stöd av administratörer och arbetslag att komma in i arbetet. Emellertid uppger flera lärare att deras introduktion var bristfällig och att de till stor del fick ta reda på rutiner och förhållningssätt på egen hand.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till och följa upp att lärarna samverkar kring utveckling av undervisningen och att ett kollegialt lärande äger rum.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn ger förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn följer dock inte upp att samarbetet handlar om utveckling av undervisningen och att ett kollegialt lärande sker som ger avtryck i undervisningen.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn i högre grad leder, följer upp och säkerställer att lärarna samverkar kring utveckling av undervisningen och att ett kollegialt lärande äger rum. Rektorn behöver på ett medvetet sätt, utifrån de behov som identifierats i verksamheten, leda det kollegiala lärandet för att säkerställa att det är elevernas utveckling som är i fokus. Lärarnas olika forum för samverkan ska vara tydliga i syfte och mål.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Dalsjöskolan 4-6 får till flera delar en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, även om det finns variationer mellan olika ämnen och lärare. Undervisningen är till viss del målfokuserad, delvis varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare har den en tydlig lektionsstruktur. Undervisningen innehåller delvis inslag som stärker elevernas självförtroende och arbetssätten är till viss del anpassade till elevgruppen och enskilda individer. I undervisningen ges eleverna i viss omfattning möjlighet att reflektera över sitt lärande. På skolenheten saknas dock ett arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen på Dalsjöskolan 4-6 till viss del är målfokuserad, delvis varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Undervisningen innehåller till stor del en lektionsstruktur med tydliga inledningar och till viss del sammanfattande avslut.

Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och hjälper eleverna på ett aktivt och ändamålsenligt sätt. Vid Skolinspektionens observationer går samtliga lärare runt bland eleverna och hjälper dem att komma igång med sina uppgifter och att komma vidare i sitt arbete. På de flesta observerade lektioner visas lektionens innehåll och mål för eleverna på tavlan. Det skiljer sig mellan lärare och mellan ämnen hur lärarna presenterar lektionens innehåll för eleverna. Några lärare återknyter också till moment som eleverna arbetat med vid tidigare lektionstillfällen och några lektioner avslutas med att läraren sammanfattar lektionens innehåll tillsammans med eleverna. På skolenheten har man sedan tidigare ett arbete med en tydlig och visuell lektionsstruktur där eleverna kan se vad lektionen ska innehålla och vilka mål som ska nås. Vid lektionsobservationer och i intervjuer framkommer att de flesta lärare använder sig av ovannämnda lektionsstruktur. Vidare framkommer i lektionsobservationer och intervju med eleverna att det skiljer sig mellan olika lärare och olika ämnen i vilken utsträckning undervisningen varierar. Flera lärare använder sig av olika arbetssätt och arbetsformer där eleverna till exempel arbetar med skriftliga arbetsuppgifter, ser på film och diskuterar i par eller i grupp.

Stimulans och anpassningar

Granskningen visar att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära samt att lärarna till viss del anpassar uppgifter utifrån elevernas behov. Vid några lektionsobservationer noteras att lärarna stärker elevernas självförtroende genom att exempelvis belysa elevernas kunskapsutveckling. Vid flera lektionsobservationer uppmuntrar läraren hela klassen genom att säga att eleverna arbetar bra och bekräfta deras kunskaper. De flesta av de intervjuade eleverna uppger att de upplever att lärarna vill att de ska lyckas och att de uppmuntrar dem i deras lärande. Lärarna arbetar också för att skapa ett tillåtande klimat i klassrummen genom till exempel olika aktiviteter för att eleverna ska lära känna varandra i gruppen och att de alltid agerar om det är så att någon elev skrattar åt eller kommenterar någon annan elev. Detta bekräftas även i elevintervjuerna.

Granskningen visar vidare att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas i viss utsträckning till aktuell elevgrupp och enskilda elever. I intervjuer framkommer att det i flera ämnen och för flera lärare finns möjlighet att få uppgifter på olika nivåer och att eleverna till viss del kan få arbeta utifrån olika material. Flera av lärarna uttrycker dock att det är ett större fokus på de elever som riskerar att inte nå betygskriterierna och att de elever som får arbetsuppgifter som är av utmanande och fördjupande karaktär i huvudsak får arbeta självständigt med dessa. Skolenhetens elevhälsa konsulteras av lärarna och är delaktiga i att elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen får de anpassningar som de behöver.

Elevernas delaktighet i sitt eget lärande

Granskningen visar att det på skolenheten i stort saknas ett arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Visserligen framgår av intervjuer att enskilda lärare involverar elever i både planering och utvärdering av undervisningen, men det framkommer också att det skiljer sig stort mellan olika lärare i hur mycket de ger eleverna inflytande. När det gäller elevernas delaktighet i planeringen handlar denna mestadels om att eleverna får lämna synpunkter på vilka arbets- och redovisningsformer de föredrar. Det är vanligtvis lärarna som bestämmer innehållet i undervisningen, även om det förekommer att eleverna till exempel får välja om de vill arbeta enskilt, i par eller i grupp. Hur utvärdering av undervisningen ska ske finns det inga gemensamma överenskommelser om, och det sker sporadiskt av enskilda lärare, till exempel efter genomförda lektioner, arbetsområden eller terminer. Det framkommer vidare att elevernas delaktighet är ett av skolenhetens prioriterade utvecklingsområden men det är otydligt för lärarna hur arbetet med att öka elevernas delaktighet ska genomföras, följas upp och utvärderas. Lärarna uppger i intervju att de inte har varit delaktiga i att ta fram utvecklingsområdet och det saknas en samsyn kring och planering av arbetet.

Ytterligare framgår av granskningen att eleverna i viss omfattning får möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för detta i undervisningen. Av elevintervjuer framkommer att lärarna undervisar om olika strategier som att låta eleverna verbalisera de olika stegen för att lösa ett tal i matematiken, visa på olika sätt att lära in glosor eller att ta hjälp från en kamrat. Lärarna berättar att de bland annat arbetar med lässtrategier i syfte att få eleverna medvetna om sitt eget lärande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla varierade arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på Dalsjöskolan 4-6 saknas arbetssätt där eleverna på ett påtagligt sätt är delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Även om elever ges inflytande över undervisningens arbetsformer ges de i övrigt mycket begränsat utrymme för delaktighet när det gäller att planera undervisningens innehåll och arbetssätt. Vidare får eleverna inte, på ett systematiskt sätt, utvärdera undervisningen.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen och enligt läroplanen ska läraren till exempel tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i både planeringen och utvärderingen av undervisningen. Till exempel behöver lärarna beakta de synpunkter som eleverna för fram och låta dessa påverka planeringen och genomförandet av undervisningen. Det kan vara allt från att undervisningens innehåll präglas av elevernas erfarenheter till att eleverna bidrar med idéer om innehåll, arbetssätt och arbetsformer. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Dessa utvärderingar behöver göras kontinuerligt. Detta är särskilt viktigt om undervisningen inte fungerar, så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning för att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På Dalsjöskolan 4-6 bedrivs ett till viss del samlat arbete, där eleverna är delaktiga, för att skapa studiero. Det finns dock ingen uttalad samsyn för hur lärarna agerar för att skapa en lugn miljö när studieron brister. Vidare finns ett arbete, som till viss del bygger på elevernas upplevelser, för att skapa en trygg skolmiljö. Delar av denna kartläggning är otydlig utifrån syfte, utförande och uppföljning vilket därmed riskerar att elevernas upplevelse av trygghet inte fångas upp. Eleverna upplever att ett nedvärderande språkbruk elever emellan ofta sker under skoldagen, främst på raster. Det finns inga gemensamma forum för lärarna att på ett strukturerat och systematiskt sätt diskutera arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Studiero

Granskningen visar att det till viss del finns ett samlat arbete för att skapa studiero som eleverna är delaktiga i men det saknas strategier för hur lärarna ska agera för att skapa en lugn miljö när studieron brister. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer att det finns, som beskrivits ovan, en tydlig lektionsstruktur som skapar förutsägbarhet hos eleverna. Denna struktur är väl implementerad och används av lärarna och bidrar till studiero. Eleverna har även bestämda placeringar i klassrummen och det finns framtagna klassrumsregler som eleverna varit delaktiga i att ta fram. I en av årskurserna har lärartätheten utökats för att skapa en god studiero för eleverna i en klass där studieron tidigare brustit. Såväl elever som lärare beskriver dock att studieron varierar i de olika klasserna. Eleverna uppger att det är skillnad mellan lärare hur eventuell oro i klassrummet hanteras och lärarna beskriver att skolenhetens beslutade konsekvenstrappa inte alltid följs. Även i Skolinspektionens skolenkät som genomfördes under våren 2023 framkommer att det finns elever som upplever avsaknad av studiero då femton procent av eleverna uppger att det ofta är så stökigt att de inte kan koncentrera sig på lektionerna. Det är också fler flickor än pojkar som upplever bristande studiero. Det finns inget gemensamt forum för lärarna där studiero kontinuerligt och systematiskt diskuteras.

Trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett visst arbete för att skapa trygghet på skolenheten men att någon insats är otydlig i genomförande och uppföljning vilket riskerar att skolenheten missar att fånga upp upplevelser av otrygghet i klasser och hos individer. Av inskickade dokument och i intervjuer framgår att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom en årlig enkät, trygghetsvandringar och i hälsosamtal. På skolenheten ska också en månatlig temperaturmätning, *mätsticken*, genomföras i samtliga klasser, där eleverna ska besvara frågor om bland annat upplevelsen av trygghet. Emellertid säger dock lärare och elever att det inte alltid är så att dessa temperaturmätningar genomförs. Dessutom uppger lärarna att de inte känner till hur resultaten hanteras. Rektorn säger att resultaten av dessa ska redovisas på elevråd men att hen inte vet om det görs. Eleverna säger i intervju att de aldrig tagit del av resultaten. Det sker ingen uppföljning av dessa enkätresultat.

Granskningen visar vidare att eleverna visserligen uppger att de till stor del känner sig trygga men att de samtidigt beskriver att kränkningar mellan elever förekommer kontinuerligt där ett nedsättande språkbruk, främst på raster, används elever emellan. Utifrån resultatet av tidigare genomförd klimatenkät har styrda rastaktiviteter startats upp och fler vuxna befinner sig ute under rasterna för ökad trygghet. Rektorn

beskriver att hen har för avsikt att starta en trygghetsgrupp som består av rektor, lärare samt kurator. Trygghetsgruppen ska ta ett helhetsgrepp kring det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utifrån ett trygghetsperspektiv. I arbetet ingår att arbeta mer samlat och strukturerat med kränkningar på nätet som är ett identifierat riskområde. Trygghet och studiero är ett av skolenhetens prioriterade områden under innevarande läsår och rektorn uppger i intervju att det finns planer för framtida arbete utifrån ökad trygghet men att hen inte kommunicerat detta med lärarna och övrig personal ännu. Det saknas forum där lärarna på ett systematiskt vis kan diskutera frågor som handlar om hur arbetet med trygghet ska bedrivas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och följa upp skolenhetens arbete med att skapa en trygg skolmiljö för samtliga elever.

Skolinspektionens granskning visar att den temperaturmätning som ska genomföras i samtliga klasser varje månad inte fungerar som det är tänkt. Dels genomförs den inte i samtliga klasser med det intervall som är planerat och var resultaten av dessa tar vägen samt hur de följs upp är oklart. Det är också så att verbala kränkningar och nedsättande ord förekommer kontinuerligt på skolenheten.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I läroplanen står att elever ska känna till hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att se till att de verktyg som skolenheten har för att kartlägga elevernas trygghet och studiero används och att resultaten följs upp. Genom en otydlighet i syfte, genomförande och uppföljning riskerar kartläggning och analys av elevernas upplevelse av trygghet och studiero att bli missvisande och därigenom finns en risk att inte rätt insatser sätts in. För att skapa en miljö som präglas av både trygghet och studiero behöver fungerande forum för lärarna skapas för att diskutera gemensamma förhållningssätt och strategier. I dessa forum kan lärare stödja varandra i arbetet med att skapa en trygg miljö för eleverna och delge varandra goda exempel på främjande och förebyggande element både i och utanför undervisningen. Rektorn behöver följa upp dessa forum för att få en tydlig bild av eventuella behov och utmaningar.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i resultat på nationella ämnesprov samt i omdömen och betyg. Rektorn genomför diskussioner med lärarna om det förekommer avvikelser i bedömning och betygssättning. I syfte att säkra likvärdighet ser rektorn till att lärarna har förutsättningar att samverka vid bedömning av nationella prov. I ämnen där inte nationella prov genomförs ger rektorn tidsmässiga förutsättningar för samverkan men följer inte upp att lärarna kvalitetssäkrar sina bedömningar och betyg genom sambedömning i alla ämnen.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn, i syfte att säkra likvärdighet, analyserar elevernas kunskapsresultat och uppmärksammar eventuella avvikelser och skillnader utifrån olika aspekter såsom flickor och pojkar, ämnen och betygsssteg. Av inskickade dokument och i intervju med rektorn framgår att rektorn uppmärksammat att i något ämne har inte hela betygsskalan använts och att pojkarnas resultat generellt ligger lägre än flickornas. Om avvikelser upptäcks uppger rektorn att hen ställer frågor till den lärare som varit ansvarig för bedömning och/eller betygssättning för att få förklaringar till dessa. När det gäller skillnader mellan nationella ämnesprov och terminsbetyg uppger rektorn att hen uppmärksammar och för diskussioner med berörda lärare i de fall det finns avvikelser.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn till viss del ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg i form av avsatt tid men att rektorn inte följer upp att det sker i alla ämnen och av alla lärare. Av intervjuer och inskickat material framkommer att lärarna vid årskursvisa möten samverkar kring bedömning av elevernas kunskaper vid kvalitetssäkring av omdömen och resultat av screeningar samt vid bedömning av elevarbeten utifrån styrdokumentet. Vissa lärare ger exempel på hur de använder sig av Skolverkets bedömningsstöd samt tar del av äldre nationella

prov i bedömningsarbetet. I de ämnen där nationella prov genomförs finns en organisation kring sambedömning tillsammans med lärarna både inom skolenheten och med andra skolenheter. I de ämnen där nationella prov inte genomförs finns ingen uttalad struktur kring sambedömning. Lärare beskriver i intervju att det ser olika ut i olika ämnen utifrån hur mycket och på vilka sätt sambedömning kan ske, att detta inte följs upp av rektorn samt att det bygger på lärarnas eget initiativ. I intervju säger rektorn att hen ser att det finns behov av en tydlig och gemensam struktur för kvalitetssäkring av omdömen och betyg vilket hen avser att implementera samt att detta är ett av skolenhetens prioriterade utvecklingsområden.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa och följa upp att lärarna diskuterar hur de allsidigt och kontinuerligt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn visserligen ger lärarna tidsmässiga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygsättning men följer inte upp att detta faktiskt sker i alla ämnen. Även om sambedömning på olika sätt sker strukturerat i de ämnen som eleverna gör nationella prov i så saknas denna systematik i övriga ämnen.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Läraren ska utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ser till att samtliga lärare i alla ämnen ges förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta för att säkerställa likvärdigheten i de bedömningar som görs, och att lärare genom detta ytterligare utvecklar sin bedömarkompetens. Sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Detta bör ske med en tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. När lärare gemensamt tolkar och värderar bedömningsunderlag utifrån syfte, centralt innehåll och betygsriterier samt den undervisning som har bedrivits, syftar detta till ökad samsyn lärare emellan. Rektorn behöver alltså skapa förutsättningar för lärarna så att det finns en samstämmighet kring hur styrdokumentet tolkas och hur elevprestationer bedöms och vägs ihop.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Camilla Adler

Beslutsfattare

Signerat av: Camilla Adler

X Maria Lodmark

Maria Lodmark

Föredragande

Signerat av: Maria Lodmark

I handläggningen av ärendet har även utredare Gunilla Feiff medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 9 lektionsobservationer.
- 3 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 5-7 september 2023. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lodmark och Gunilla Feiff.

Dalsjöskolan 4-6 är en kommunal grundskoleenhet i Borås kommun. Skolan har innevarande läsår 212 elever i årskurserna 4-6. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning på Dalsjöskolan 4-6 i Borås kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

- Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver se till och följa upp att lärarna samverkar kring utveckling av undervisningen och att ett kollegialt lärande äger rum.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

• Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
• Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver leda och följa upp skolenhetens arbete med att skapa en trygg skolmiljö för samtliga elever.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
• Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver se till att lärare tillsammans diskuterar hur de allsidigt och kontinuerligt kan utvärdera och bedöma

elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: